

דף מז.

עין משפט א.

יו"ד סימן רפח פ"ה י

טו. כותי או כותית שבאו ואמרו נתגיירתי בבית דינו של פלוני כראוי, אינו נאמן לבא בקהל עד שיביא עדים פ.

ואם ראינו אותו נוהג בדרכי ישראל ועושים כל המצוות הרי אלו בחזקת גרי צדק ז אע"פ שאין שם עדים שמעידים בפני מי נתגייר, ואע"פ כן אם באו להתערב בקהל ישראל אין משיאין אותם עד שיביאו עדים או עד שיטבלו בפנינו, הואיל והוחזקו עכו"ם לפני כן.

טז. מי שלא הוחזק שהוא עכו"ם ק, ובא לפנינו ואמר שהוא עכו"ם ונתגייר בבי"ד נאמן, שהפה שאסר הוא הפה שהתיר.

וכתב הרמב"ם ר במה דברים אמורים בארץ ישראל ובאותן הימים שחזקת הכל בארץ ישראל ישראלים, אבל בחו"ל צריך להביא ראיה ואח"כ ישא ישראלית שמעלה עשו ביוחסין.

צ. מרמב"ם פי"ג מאיסורי ביאה הלכה ט"ז, מיבמות דף מ"ה ע"ב, דלהכשיר הולד שכבר נולד או להחזיקן בתורת גרים מהני.

ק. כיון שכאן יש לו מיגו לומר ישראל אני נאמן, כיון שחזקת הכל ישראל באותן ימים בארץ ישראל, כמו שמסיים השו"ע מרמב"ם.

ולפ"ז מש"כ הב"ש באבן העזר בסי' ב' ס"ק ג' דלדעת מר"ן דצריך ראיה בעדים שישראל הוא, מיירי בזה"ז דאין הכל בחזקת ישראל בארץ ישראל או בחו"ל.

ר. כתב הב"ח דנוהגין להקל ולהאמינו אף להשיאו ישראלית, ואף אפשר דהרמב"ם מודה באורחים שבאים והם בחזקת ישראלים שנאמנים אף עכשיו שרוכז עכו"ם ואפי' להשיאו אשה, אבל המשפחות בחזקת כשרות הם כמו שנתבאר באבהע"ז בסי' ב', ודברי הרמב"ם רק במי שלא הכרנוהו כעכו"ם ובא ואמר נתגיירתי בב"ד של פלוני דנאמן במיגו, שם הרמב"ם אמר את דינו שאין משיאין אותו ישראלית מצד מיגו עד שיביא ראיה בעדים. ש"ך ס"ק כ"א.

ש. מברייתא ביבמות מ"ז ע"א מעשה באחד שבא לפני ר' יהודה, ואינו נאמן על בניו לפסול אותם לבא לקהל כי גיורם לא היה גיור שרק בינו לבין עצמו היה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

עין משפט ב.

יו"ד סימן רסח סעיף יא

יא. יז. מי שהיה מוחזק בישראל ואמר שנתגייר בינו לבין עצמו אם יש לו בנים אינו נאמן על הבנים ש, אבל נאמן על עצמו לשווי עצמו כחתיכה דאיסורא ליאסר בבת ישראל עד שיטבול^ה בפני בי"ד.

עין משפט ג.

הו"מ סימן רעז סעיף יב

יב. יב. שלשה נאמנים על הבכור^א המילדת, אמו ואביו, המילדת מיד שאם אמרה זה יצא ראשון נאמנת, אמו כל שבעת ימי הלידה^ב נאמנת לומר זהו הבכור. אביו לעולם נאמן, ואפי' אביו אמר על מי שלא הוחזק בנו

ת. וצריך א"כ להטיף ממנו ג"כ דם ברית כמו בסעיף א', דלדבריו היה בינו לבין עצמו, רע"א. מ"מ הגם שנאמן על עצמו אם בא על בת ישראל לפני שיטבול ויטיפו ממנו דם ברית לא פסלה, דבזה אינו נאמן דאין אדם משים עצמו רשע, כ"כ הרא"ש. ש"ך ס"ק כ"ב. ועיין בספר ראשון לציון שהכריח דברי הרא"ש אלו.

א. מקידושין ע"ד ע"א, מימרא דרב נחמן.

ב. פירוש עד יום השמיני, שאז מוציאו האב מרשות האם להכניסו בבריתו של א"א ע"ה. סמ"ע ס"ק כ"ג.

ג. ואפי' לא הוחזק בבנו וכו"י בב"ב קכ"ח ע"ב ובקידושין ע"ח ע"ב במחלוקת דר"י וחכמים. מדכתיב יכיר יכירונו לאחרים, מכאן שהתורה האמינתו עליו ודיקדקו הטור והמחבר לכתוב על מי שלא הוחזק בבנו, ולא כתבו על מי שהוחזק שאינו בנו, דס"ל דבכה"ג אינו נאמן, דחזקה זו שאינו בנו ממ"נ ע"י מי באה אם ע"י האב שהיה רגיל לומר שאינו בנו, אחרי שהחזיקו שלא לבנו אינו נאמן אח"כ לומר שזה בנו, ואם החזקה שאינו בנו ע"י עדים שמעידים שבן זה מאיש אחר או שנולד מאשה אחרת, ודאי אינו נאמן להכחיש העדים.

ומש"כ המחבר וה"ה אם אמר על המוחזק לנו שהוא בכורו שאינו בכור נאמן, צ"ל דאירי שלא הוחזק לנו שהוא בכור ע"י עדים, אלא שמעידים שנולד מאשתו בראשונה ועי"ז הוחזק בכור, והאב אומר על השני שהוא בכור והראשון נפסל ממילא שהוא ממזר והתורה האמינתו ע"ז.

ודוקא כשהוחזק ע"י עדים שאמרו שנולד מאשתו בראשונה ועי"ז החזיקוהו לבכור, אבל אם הוחזק לבכור ע"י אביו עצמו בזה אינו נאמן אח"כ לעקור בכורתו וזה מש"כ הרמ"א אח"כ. סמ"ע ס"ק כ"ד.

כלל בני ובכורי הוא נאמן^א. וכן אם אמר על המוחזק לנו שהוא בכורו אינו בכור נאמן.

הגה: אבל אם כבר אמר פעם אחת על אחד מבניו שהוא בכור לא יוכל^ד אח"כ לומר על אחר שהוא הבכור.

עין משפט ה.ו. אה"ע סימן ד סעיף כט

כט לג. אשת איש שאומרת על העובר שאינו מבעלה אינה נאמנת לפסול^ה, אבל ארוסה, אף שהארוס אומר שזה שלו אם היא אומרת מפלוני וממזר הוא, י"א דהולד ספק ממזר^ו.

כט לד. האב נאמן לפסול את בנו^ז והוא ממזר ודאי, אבל אם יש בנים לבן הזה שרוצה לפוסלו גם על בנו אינו נאמן^ח.

כט לה. האשה שאמרה שהבן מגוי או מעבד הולד כשר. אע"פ שהוא אמר לפני כן לא ממני וממזר הוא, כיון שאינו מכחישה בזה, שיתכן

ד. טור בשם הרמב"ן ב"ב קכ"ז ע"א, ונ"י בשם הר"ן.

ה. מיבמות ס"ט.

ו. נ"י ספ"ז דיבמות והביאו הרמ"א. והריטב"א חלק על דיעה זו דלאו כל כמינה לפוסלו. כ"כ הח"מ. ולפ"ז אין יכיר בארוס הגם שקידש אותה ורק בבעל יש דין יכיר. וצ"ב מדוע בארוסה תהיה נאמנת לדעת הנ"י. ועיין בב"ש ס"ק נ"א דאם בוודאי הארוס בא עליה ולא דיימא מעלמא לכו"ע היא אינה נאמנת.

ז. ודוקא אם הוא בחזקת אביו, אבל בפנויה שאומרת הוא בן פלוני, אותו פלוני אינו נאמן לפוסלו וכשר הוא.

ח. ולא אמרינן פלגינן נאמנות על הבן דבזה לא שייך כיון שאחד סותר השני או מטעם שזה בגוף אחד דבן כרעא דאבוה וא"א להפריד.

ט. ואם היא אמרה בפני ביה"ד שהוא מיהודי אינה יכולה לומר אח"כ מגוי הוא, אם לא שזה בתוך כדי דיבור, ואם היא אמרה מגוי אע"פ שהוא שותק הולד כשר. ואפי' אמר הבעל לפני כן שאינו ממנו וממזר הוא, ואח"כ האשה אמרה שזה מגוי והוא שותק נאמנת להכשירו. ובפרוצה ורוב ישראל מסתפקים האחרונים אם נאמנת לומר מגוי הוא להכשירו, ועיין באוצר הפוסקים סי' ד' אות קל"ח. ועיין שם באות קלט אם האשה אמרה מגוי והבעל מכחישה בבירור אם נאמנת להכשירו גם בכה"ג.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

מגוי או מעבד ורק שאינו ממנו וע"כ נאמנת להכשירו ט.

עין משפט ז.

יו"ד סימן רפה פעיף ב

ב. כשבא להתגייר אומרים לו מה ראית שבאת להתגייר, האם אתה לא יודע שישראל בזה"ז דחויים וסחופים ומטורפים ויסורים באים עליהם, אם אמר יודע אני ואיני כדאי להתחבר עמהם מקבלים אותו מיד, ומודיעים לו עיקרי הדת^ב שהוא יחוד ה', ואיסור ע"ז ומאריכין עמו בדבר זה, ומודיעים אותו מקצת מצות קלות ומקצת מצות חמורות^ל ומקצת עונשים של מצות כגון קודם שבאת לקהל ישראל אכלת חלב אין אתה ענוש כרת, חללת שבת אין אתה חייב סקילה ועכשיו חייב כרת על חלב, וסקילה על חילול שבת.

ג. אין מרבין עליו^מ, ואין מדקדקין עליו, וכשם שמודיעים אותו ענשן של מצות כך מודיעין אותו שכרן של מצוות, ומודיעים לו שבעשיית המצוות יזכה לחיי עולם הבא. ושאיין שום צדיק גמור אלא בעל החכמה העושה מצות אלו ויודעם, ואומרים לו שהעולם הבא אינו צפון אלא לצדיקים^נ והם ישראל ומה שתראה ישראל בצער בעולם הזה, טובה צפונה להם שאינם יכולים לקבל רוב טובה בעולם הזה כעכו"ם, שמא ירום לבכם ויתעו ויפסידו שכר עולם הבא. כמ"כ אין הקב"ה מביא עליהם רוב פורענות כדי שלא יאבדו אלא כל עובדי כוכבים כלים והם

י. מברייאת יבמות מ"ז. ואם פרש שיפרוש דקשים גרים לישראל כספחת בעור.

כ. מרמב"ם בפ"ד מאיסורי ביאה.

ל. וכתב הב"י דאם לא הודיעוהו אינו מעכב.

מ. היינו הזכרת העונשים, ואין להודיעו כל הדקדוקים והחומרות שיש באיסור חלב, ואיסור שבת דשמא כוונתו לשמים, כ"כ הב"ח. ש"ך ס"ק ה'.

נ. שם בברייאת.

ס. משמע דאין ממתנינים דאין דוחים מצות עשה. והקשה הרמב"ן מדוע משהין מצות טבילה ולא מטבילין אותו קודם המילה, ותירץ כיון שהמילה קשה עליו מלין תחילה ואם יפרוש יפרוש, מ"מ אם טבל תחילה הרי זה גר עכ"ל. ט"ז ס"ק ד'.

עומדים.

ב. ד. ומאריכים בדבר הזה כדי לחבבן. ואם קיבל מלין אותו מיד ^ו, וממתינים לו עד שיתרפא רפואה שלמה ^ז, ואח"כ מטבילין אותו טבילה הגונה בלא חציצה.

הגה: י"א שיגלח שערותיו ^ח ויטול צפורניו של ידיו ורגליו קודם הטבילה.

ב. ה. בשעת הטבילה צריך שיהיו שלשה ^ט עומדים על גביו ומודיעים אותו מקצת מצות קלות ומקצת חמורות פעם שניה, והוא עומד במים, ואם היתה אשה נשים מושיבות אותה במים עד צוארה והדיינים שהם השלשה מבחוץ ומודיעים אותה מקצת מצות קלות וחמורות והיא יושבת במים ואח"כ טובלת בפניהם ^י, ומחזירים פניהם ויוצאים כדי שלא יראו אותה כשתעלה מן המים.

ב. ו. יברך הגר או הגיורת על הטבילה אחר שיעלה מן המים ^{יא}, וכיון שטבל הרי הוא כישראל שאם חזר לסורו הוא כישראל מומר, ואם קידש קידושו קידושו.

ע. שהמים מזיקים למכה קודם שתתרפא כראוי. ט"ז ס"ק ה'.

פ. הגם דאין חציצה בשערות כתב הש"ך בס"ק ז' דכן המנהג במומרים כשחוזרים לדת ישראל, מ"מ בדיעבד אם לא גילח שערו רק שאין דבר חוצץ עלתה לו הטבילה.

צ. מהטור ממימרא דר' חייא אמר ר"י ביבמות מ"ז ע"ב, דמשפט כתיב ביה ואינו גר בלא מילה וטבילה.

ק. ואם טבלה שלא בפניהם, צריכה לחזור ולטבול בפני ג'. מתשובת פרח מטה אהרן. פ"ת אות ב'.

ר. מפסחים ז' ע"ב, ועיין בתוס' שם ד"ה הטבילה, וכ"כ הרי"ף.

ש. אבל אין אומרים לו מה ראית שבאת וכו', כדרך שאומרים לגר כדלקמן בס"י רס"ח סעיף ב'. ש"ך ס"ק ח'.

דף מז:

עין משפט א.

יו"ד סימן רפה פעיף ב

עין בסעיף הקודם

עין משפט ב.

יו"ד סימן רפז פעיף ג

ג. ה. עבד שקנה אותו ישראל מעכו"ם אומרים לו רצונך שתכנס לכלל עבדי ישראל ש ותהיה מהכשרים או לא, אם רצה מודיעין אותו עיקרי הדת ומקצת מצות קלות וחמורות, ועונשן ושכרן כמו שמודיעין לגר ומטבילין אותו, ומודיעים אותו כשהוא במים.

הגה: והעבד מברך על הטבילה ת ולא האדון.

עין משפט ג.

יו"ד סימן רפה פעיף ב

עין לעיל דף מז. עין משפט ז

עין משפט ו.ז.

יו"ד סימן רפד פעיף ה

ה. ו. ישנם ציצים המעכבין המילה וישנם שאינם מעכבין. כיצד, אם נשאר מהעור שיעור החופה רוב גובהה של העטרה אפי' במקום אחד זהו המעכב את המילה וכאלו לא נימול, ואם לא נשאר מהעור אחרי החיתוך לא מעט ואינו חופה רוב גובה העטרה אינו מעכב המילה.

הגה: מ"מ אם זה ביום חול לכתחילה יש ליטול כל הציצים הגדולים אף שאינם מעכבין המילה.

עין משפט ז.

יו"ד סימן רפה פעיף ב

עין לעיל דף מז. עין משפט ז

ת. כיון שזה מדעתו דוקא, ונראה שהוא יברך רק אחרי הטבילה שאז יצא מכלל גוי, מ"מ אם ב"ד הם שמלין וטובלין אותו רשאים לברך לפני הטבילה כי הם מצווין.

א. מבריתא יבמות מ"ז ע"ב, וא"צ לקבל עליו עול מצות מגמ' שם מ"ח ע"ב.

עין משפט ט.

יו"ד סימן רפז סעיף ז

ז. ט. כשישתחרר העבד כנעני צריך טבילה אח"כ בפני ג' א, וא"צ לקבל עליו מצות ולהודיעו עיקרי הדת שכבר הודיעוהו כשטבל לשם עבדות.

ב. מימרא דרב ור"י שם בגיטין.